

Sammen skaper vi
en god barnehage.

Randaberg
kommune

Solbakkenropet:

**Hei og hå
Store og små
Solbakken barnehage kommer nå
Godt å være,
Mye å lære.
Mange venner vil vi få**

Innhold

Kapittel	Tema	Side
1	Barnehagens samfunnsmandat	3
1.1	Barnehageloven	3
1.2	Rammeplanen	4
1.3	Kvalitetsplan for barnehagene i Randaberg kommune	4
1.4	Årsplan	4
1.5	Interne arbeidsdokumenter	4
2	Barnehagens verdigrunnlag og innhold	5
2.1	Verdier	5
2.2	Hovedmål	5
2.3	Omsorg	6
2.4	Lek	6
2.5	Læring	6
2.6	Sosial kompetanse	6-7
2.7	Barns medvirkning	7
2.8	Språklig kompetanse	7-8
2.9	Barnehagen som kulturarena	8
2.10	De minste barna	8-9
2.11	3-årsgruppen	9
2.12	Skolopenderne	10
2.13	Årsplan for Skolopenderne	10-11
2.14	Barnehagens ivaretagelse av barn med spesiell behov	12
2.15	Pedagogiske verktøy vi bruker i barnehagen	12-13
2.16	Fokusområder 2011 - 13	14
2.17	Fagområdene med fagplaner	15-25
2.17.1	Kommunikasjon, språk og tekst	15-16
2.17.2	Kropp,bevegelse og helse	17-18
2.17.3	Kunst, kultur og kreativitet	19
2.17.4	Natur,miljø og teknikk	20
2.17.5	Etikk,religion og filosofi	21-22
2.17.6	Nærmiljø og samfunn	23-24
2.17.7	Antall, rom og form	25
3	Samarbeid	26
3.1	Mål for foreldresamarbeidet	26
3.2	Foreldres medvirkning	27
3.3	Foreldrerådet og FAU	27
3.4	Samarbeidsutvalget	27
3.5	Andre samarbeidspartnere	28
3.6	Personalsamarbeid	28
4	Planlegging og vurdering av arbeidet i Solbakken barnehage	29
4.1	Mål for barnehagens vurderingsarbeid	29
4.2	Oversikt over barnehagens vurderingsarbeid	30-31

Kapittel 1 Barnehagens samfunnsmandat

1.1. Barnehageloven

§ 1. Formål

”Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.

Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering. ”

§ 2 Barnehagens innhold

Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet.

Barnehagen skal gi barn muligheter for lek, livsutfoldelse og meningsfulle opplevelser og aktiviteter.

Barnehagen skal ta hensyn til barnas alder, funksjonsnivå, kjønn, sosiale, etniske og kulturelle bakgrunn, herunder samiske barns språk og kultur.

Barnehagen skal formidle verdier og kultur, gi rom for barns egen kulturskaping og bidra til at alle barn får oppleve glede og mestring i et sosialt og kulturelt fellesskap.

Barnehagen skal støtte barns nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær og gi utfordringer med utgangspunkt i barnets interesser, kunnskaper og ferdigheter.

Barnehagen skal ha en helsefremmende og en forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller.

Departementet fastsetter en rammeplan for barnehagen. Rammeplanen skal gi retningslinjer for barnehagens innhold og oppgaver.

Barnehagens eier kan tilpasse rammeplanen til lokale forhold.

Med utgangspunkt i rammeplan for barnehagen skal samarbeidsutvalget for hver barnehage fastsette en årsplan for den pedagogiske virksomheten.

1.2 Rammeplanen

Rammeplanen tar utgangspunkt i Lov om barnehager og gir retningslinjer for barnehagens verdigrunnlag, innhold og oppgaver. Alle landets barnehager skal etterfølge Rammeplanens målsetning og krav til barnehagens innhold. Den enkelte barnehage skal spesifisere det den ønsker å konsentrere arbeidet om i en gitt periode, gjennom barnehagens årsplan. Mer om Rammeplanen og dens fagområder i årsplanens kapittel 6, s. 17.

1.3 Kvalitetsplan for barnehagene i Randaberg kommune

Randaberg Kommune har med utgangspunkt i Rammeplan for barnehager, laget en egen kvalitetsplan for kommunens barnehager (både kommunale og private).

Kvalitetsplanen er inndelt i 5 fokusområder:

- Barnehagens språkmiljø
- Antall, rom og form
- Pedagogisk dokumentasjon og vurdering
- Kropp, bevegelse og helse
- Sosial kompetanse

Inneværende kvalitetsplan er revidert i år og varer fram til 2015

1.4 Årsplan

Årsplanen er først og fremst et arbeidsdokument for de ansatte i barnehagen. Den er et utgangspunkt for foreldrene til å påvirke innholdet i barnehagen. Årsplanen er grunnlag for kommunens tilsyn og en informasjon til eier, politikere, samarbeidspartnere og andre interesserte. Lov om barnehager, rammeplan og kvalitetsplan for barnehager i Randaberg kommune legger premissene for årsplanens innhold.

Årsplanen stadfestes av samarbeidsutvalget (jfr. Lov om barnehager)

1.5 Interne arbeidsdokumenter

Årsplanen er grunnlagsdokument for barnehagens halvårsplaner. Vi har egen halvårsplan for de minste avdelingene og egen for de store avdelingene. Månedsposten utarbeides ut i fra halvårsplanene. Barnehagen har utarbeidet egne plan for Skolopenderne og plan for 3-årsgruppen.

Kapittel 2: Barnehagens verdigrunnlag og innhold

2.1 Verdier

I vårt pedagogiske arbeid legger vi vekt på at hvert enkelt barn er enestående, unikt og at alle er like mye verd. For oss betyr dette respekt for det enkelte barn og dets familie. Barna er lekende, aktive, handlende, engasjerte, nysgjerrige, sårbare og mottakelige for inntrykk fra omgivelsene. Vi vil bidra med å skape en hverdag der alle opplever trygghet, omsorg, respekt og anerkjennelse.

Vi ønsker å skape en barnehage som bygger på et godt og allment verdigrunnlag der både barn, foreldre og ansatte skal trives og oppleve dager med mening.

Verdigrunnlag:

Respekt

Omsorg

Trygghet

Anerkjennelse

= R O T A

Holding Carter (amr. forfatter) har sagt at ” *det er bare to gaver du kan gi ditt barn. Det ene er røtter, det andre er vinger* ”. Med dette forstår vi at alle barn trenger et trygt og godt grunnlag for å kunne gjøre gode valg når de vokser opp. De må ha gode verdier med seg fra barndommen. Gevinsten foreldrene da får er at det kan bli enklere å ”slippe taket” i dem når de skal ut i verden på egenhånd.

Fram til høsten 2013 vil personalet utarbeide en utdypning om hva verdiene våre betyr for vårt daglige arbeid. Samtidig som vi skal arbeide med å implementere kommunens nye verdier: NÆR, ÅPEN og AKTIV til de verdiene som danner ROTA.

2.2 Hovedmål:

Vårt hovedmål er at personalet, barna og foreldrene er sammen om å få til en god barnehage for alle.. Vi vil at barna skal trives og utvikle seg gjennom barnehagens omsorg og aktiviteter, gjennom lek og moro. For å få dette til må vi ha kvalifisert personale som trives, som er gode voksne for barn og har et nært og godt samarbeid med barnas foresatte. Barns og foreldres medvirkning må ha gode vilkår. Barna har medvirkning ved at de voksne ser barna og tolker barnas uttrykk, til barnas beste.

” Sammen skaper vi en god barnehage”

2.3 Omsorg

Alle, uansett alder, bakgrunn eller kompetanse har samme verdi. For oss er en omsorgsfull relasjon preget av å se det enkelte barn, og møte hver enkelt med anerkjennelse og respekt. Alle barn i barnehagen er en del av et sosialt felleskap og skal oppleve vennskap. Barna skal oppleve voksne som setter grenser på en omsorgsfull måte. For at barn skal utvikle tillit til seg selv og andre, får gode relasjoner og ta større ansvar for seg selv og fellesskapet, er god omsorg viktig. Dette i samsvar med de verdier vi er forpliktet på gjennom barnehagens formålsparagraf og denne årsplan. Barnehagen legger vekt på et nært samarbeid med barnas hjem der barnets beste er vårt felles fokus.

2.4 Lek

Leken i Solbakken barnehage har en sentral rolle. Leken hører barndommen til og trenger gode vilkår og rammebetingelser. Vi vil legge til rette for gode lekeopplevelser. Personalet vil presentere lekemateriell på en gjennomtenkt måte. Det skal være lett for barna å velge

lekeaktiviteter de selv ønsker. Personalet skal være tilstede i barnas lek med støtte og oppmuntring.

Leken har egenverdi og er allmennmenneskelig. Gjennom leken tilegner barna seg ny kunnskap og mestrer nye oppgaver. Barna bearbeider opplevelser og øver seg på nye aktiviteter. Barnehagen skal gi rom for barnas egen kultur og humor. Den planlagte aktiviteten må ikke ” stå i veien for” barnas spontane lekeaktivitet. Vi har som mål at alle de voksne i barnehagen ser barnas spontane initiativ til ulike typer lek, både inne og ute.

2.5 Læring

Gjennom hverdagsaktiviteter, lek, prosjekter og tema vil barna få nye erfaringer som vil gi konkret læring for den enkelte. De voksens oppgave er å ”se” barna slik at de kan følge opp barnets initiativ, nysgjerrighet, kreativitet og forskertrang. Det skal gis mulighet for egenlæring eller læring gjennom støtte av voksendeltagelse. Personalet skal støtte barnas initiativ ved å filosofere sammen med barna.

I læringsprosessen vil samspillet mellom barna og de voksne, samt samspillet barna imellom være viktig.

Barnehagen har en fagplan som viser en oversikt over de ulike fagområdene og hva barna skal oppleve/ erfare/ lære ved ulik alder. Barnehagen skal legge til rette for at læring i forhold til de ulike fagområdene finner sted.

Det skal legges til rette for at hvert enkelt barn får mulighet til å utvikle egne læringsstrategier og tilegne seg kunnskap, gjennom hverdagsaktiviteter, opplevelser og prosjekter.

2.6 Sosial kompetanse

” Å være mot andre, slik du vil at andre skal være mot deg ” er en god leveregel. Barna skal både lære og oppleve: empati, det å dele, respekt, trøst, konfliktløsning og mestring av sinne. Vi skal ha et miljø der alle blir møtt med varme, anerkjennelse og oppmuntring, slik at en opplever seg selv som verdifull.

Vi skal ha et miljø der alle respekterer hverandre for den man er og barna skal ha venner og noen å leke med. Barna skal oppleve et oppvekstmiljø som styrker selvfølelsen – og som gjør dem godt rustet til å møte verden utenfor.

Personalet skal være bevisste på sitt ansvar om å forebygge og sette inn tiltak mot mobbing i barnehagen.

Barnehagen skal ha et inkluderende miljø de barna opplever glede, humor og estetiske opplevelser.

Vi vil legge vekt på å bli kjent med egne følelser og begreper knyttet til dette. For de minste (0 – 3 år) konsentrerer vi oss om å sette ord på og tolke følelser, mens de eldste (3 – 6 år) også blir utfordret til å finne løsninger for mestring av sinne og konfliktløsning. Vi tror at barn som er trygge på seg selv og som har opparbeidet seg en god selvfølelse, vil ha et fortrinn når de skal begynne på skolen.

2.7 Barns medvirkning

En forutsetning for at barna skal få komme fram med sine synspunkter er at de er omgitt av voksne som ser den enkelte. Dette innebærer at barns ytringsfrihet blir tatt på alvor og at ulike meninger om ting er fint.

For de minste barna vil det være ekstra nødvendig at de voksne ” har øye” for barnet. At en tolker uttrykk og kroppsspråk hos barna.

Vi vil legge til rette for gode samtaler med enkeltbarn og grupper av barn.

Dette kan skje rundt matbordet, i små samlinger eller mens vi leker eller gjør andre aktiviteter. Det er viktig med voksne som tar seg tid til ” å lytte”.

Det vil også være viktig for oss med en god dialog med foreldrene, der vi kan hente viktig informasjon om det enkelte barnet.

Vi vil etter barnas modning legge til rette for diskusjoner i grupper der avstemning vil bli brukt hvis det er ulike alternativer og ønsker. Gjennom dette får barna erfaring med demokrati. Barns medvirkning vil i Solbakken foregå i hverdagen. Vi er opptatt av at ikke alle trenger å behandles likt. Barn og voksne har ulike behov og vil bli behandlet ut fra disse forutsetningene.

2.8 Språklig kompetanse

Barn i førskolealder er i en alder der språket er i sterk utvikling. Dette har vi et fokus på gjennom hele barnehagedagen. De voksne i barnehagen snakker med barna om alle ting vi gjør. Vi benevner alt vi ser, opplever og gjør gjennom hele dagen. Vi bruker bøker aktivt, lærer rim, regler, dikt, synger sanger i ulike sjangre og spiller spill. Vi har samtaler med enkeltbarn og barn i grupper. Her får barna mulighet til å uttrykke sine meninger og komme med egne ideer. Vi bruker snakkepakken som en metode i dette arbeidet. Barna vil gjennom hverdagsaktivitet lære nye ord og begreper gjennom barnehageårene.

Solbakken barnehage bruker TRAS (tidlig registrering av språkutvikling) som hjelpemiddel i kartlegging av språkutvikling fra ca. 2,5 år. Barn med et annet morsmål enn norsk skal støttes i bruk av eget morsmål, samtidig vil barnehagen ha et ekstra fokus på barnets læring av norsk. Ved oppstart vil vi bruke bilder aktivt som støtte for å vise barna hva som skjer i løpet av dagen, for eksempel: dagsrytmen. Barnehagen vil i samarbeid med foreldrene få kjennskap til fakta og tradisjoner om familiens opprinnelsesland.

2.9 Barnehagen som kulturarena

Barnehagen skal formidle felles verdier som grunnlag for mennesker som skal leve sitt liv i det norske samfunnet. Vi skal formidle eventyr, fortellinger, rim/regler og sanger som har sitt utspring i vår kultur. Vi vil markere merkedager og høytider som er tradisjon i vårt land,

samtidig som vi er åpne for å innføre nye tradisjoner i en ny tid. Når det er naturlig vil vi, i samarbeid med foreldrene, gjøre oss kjent med andre lands tradisjoner.

Vi vil legge til rette for at barna får oppleve dramaforestillinger/konserter, både som tilskuere og deltakere. Barna skal få kjennskap til og utøve barnekultur i tradisjonell forstand. Det være seg ulike leker, spill og aktiviteter, ute og inne.

Vi mener det er viktig at barna får bli kjent med Randaberg, ”den grønne landsbyen”.

2.10 De minste barna

Barna som er i alderen under 3 år, er en unik gruppe og har andre behov enn de større barna. Vi skal derfor ha et spesielt fokus på å ta vare på og tilrettelegge for disse barna. Der det lar seg gjøre vil de selvfølgelig ha samme opplegg og tema som de større barna, men ofte må ting da enten forenkles eller gjøres annerledes.

Det er viktig at disse små får dekket sine primærbehov (behov for mat, drikke, søvn, bleieskift), men de trenger også mye omsorg og en gjennomtenkt pedagogisk tilrettelegging. De må få bruke sansene sine aktivt (smake, lukte, føle, høre) og de må få rikelig mulighet til å bruke kroppen. Det er på denne måten de får gjort erfaringer som er grunnlaget for all videre læring.

Ved oppstart i barnehagen, vil vi ha fokus på at barnet skal føle trygghet. I denne forbindelsen kan det ofte være godt for barnet å ha med seg noe kjent hjemmefra, - for eksempel tute og kosedyr. For å skape forutsigbarhet, vil vi legge vekt på faste rutiner og gjentakelser. En god dialog med foreldrene er også viktig for at personalet skal kunne forstå barnet og ta hensyn til dets behov. De voksne i barnehagen vil også tolke barnas uttrykk og kroppsspråk.

Barna er ikke gamle før vi ser at de er sosiale. De kommuniserer med både kropp, mimikk og lyder/språk. De voksne i barnehagen skal lytte til barna, snakke og synge med dem, og gi ros og oppmuntring. Det enkelte barn skal føle at det blir hørt og sett.

I starten leker de små for seg selv, men etter hvert ser vi at de samspiller mer og mer med andre barn og voksne. De har stor glede av å delta i samlinger med sang, samtale og bruk av enkle bøker / eventyr.

Ved tilrettelagte formingsaktiviteter setter vi fokus på at prosessen er det viktigste. Barna skal få erfare forskjellig formingsmaterieell og utforske det på sin måte. Har de laget et produkt, skal vi vise stor respekt for dette og for eksempel henge det på veggen eller la det få det med seg hjem- alt etter barnets eget ønske.

Vi bruker mye fotografering i barnehagen. Dette skal også de minste få være med på. Så snart de viser interesse skal de få prøve å ta sine egne bilder.

2.11 3-årsgruppa

Denne gruppa består av de eldste barna på småbarnsavdelingene. Hovedmålet for gruppa er å få være sammen med andre barn fra andre avdelinger på samme aldersnivå. Her får de delta i aktiviteter som er tilrettelagt spesielt for deres aldersgruppe. 3-åringene samles to dager i uka. En av dagene er turdag. Da går de på tur i nærmiljøet. Barna bærer selv sin ryggsekk. Hvis været er bra spiser de også lunsj ute. Disse turene omhandler mye læring og det knyttes opp mot årets fokusområder. Dette året jobber vi spesielt med disse områder; helse/kropp og bevegelse, antall/rom og form, språk/tekst og kommunikasjon og sosialt samspill.

Den andre dagen i uken er gruppa samlet på fellesrommet i barnehagen. Innholdet i samlinger og aktiviteter skal også her være knyttet opp mot fokusområder, årsplan og halvårsplan for 2011/12. Denne dagen får barna servert ”varmmat”. På fellesrommet dekker vi langbord og spiser sammen.

Hele året og spesielt det siste halvåret jobber vi med forberedelse på overgang fra liten til stor avdeling. Her skal barna trene på ferdigheter som forventes av dem når de kommer over på stor avdeling. Det kan være ferdigheter som: påkledning, sitte i ro i samlingsstund, rydde kopp og tallerken etter måltid m.m. Etter hvert skal de også få besøke den nye avdelingen jevnlig, slik at de kan være best mulig forberedt.

3-årsgruppa avsluttes i slutten av mai ved at vi drar på en liten dagstur et sted i distriktet.

To pedagoger skal stå for planlegging og gjennomføring av 3-årsgruppa.

2.12 Skolopenderne

Vi vil i barnehageåret 2010/11 ha 23 skolopender i barnehagen. De samles 2 dager i uka på tvers av avdelingene. Onsdager samles vi til aktiviteter i barnehagen, og torsdager går de på tur i nærmiljøet. Alle aktiviteter for denne gruppen skal være skoleforberedende. De vil leke med bokstaver, høre ulike tekster, synge sanger, leke med tall og former, eksperimentere, ha ulike formingsaktiviteter, spille spill og drive med ulike aktiviteter ved pc'en, kle av og på seg selv, klare seg selv på toalettet, spikke, lage mat ute, leke i ulendt terreng, klippe med saks o.s.v. Planen for skolestarterne vil være knyttet til barnehagens årsplan og rutiner for overgang barnehage/skole som er laget i samarbeid med skolen. Foreldrene til skolestarterne vil få informasjon om overgangen i eget foreldremøte på nyåret. Det skal sendes et overgangsskjema for hvert barn fra barnehagen til skolen. Dette skjemaet fylles ut i samarbeid mellom barnehagen og foreldrene. Info om dette, samt forventninger fra skolen og info om den enkelte skole gis på dette foreldremøtet.

2.13 Plan for skolopenderne

August:

Vi starter opp i slutten av august og da ønsker vi å bli bedre kjent med hverandre og skape rutiner for skolopendergruppen.

September og oktober

Disse månedene vil vi ha fokus på barnehagens språkmiljø. Vi vil bli kjent med symboler som tallsiffer og bokstaver. Vi ønsker å skape et språkstimulerende miljø for alle barna ved å ha samtale og leke med lyd, rim og regler og fabulere ved hjelp av språk, tekst og sang.

November:

Denne måneden vil vi ha fokus på nærmiljø og samfunn. Vi ønsker at barna skal bli kjent med og delta i samfunnet gjennom opplevelser og erfaringer i nærmiljøet. Barna skal få kjennskap til historiske begivenheter som har skjedd i nærmiljøet og utvikle forståelse for ulike tradisjoner og levesett.

Desember:

Barna vil få kjennskap til julens tradisjonelle og kristne innhold.

Januar og februar:

Disse månedene skal vi ha fokus på antall, rom og form. Da ønsker vi at barna skal oppleve glede over å utforske og leke med tall, ulike typer størrelser, former og mål gjennom å sortere, sammenligne, utforske, prøve ut og eksperimentere.

Mars:

I mars vil vi ha fokus på natur, miljø og teknikk. Her vil vi ta utgangspunkt i barnas nysgjerrighet og interesser. Vi ønsker å stimulere barna til å oppleve med alle sansene sine og at de skal iakttas og undre seg, gjennom ulike eksperimenter, over fenomener i naturen.

April:

I april vil vi fokusere på kunst, kultur og kreativitet. Vi ønsker å motivere barna til å uttrykke seg ved hjelp av egne uttrykksformer. Barna skal også få møte kunstnere ved å oppleve lokal, nasjonal og internasjonal kunst, kultur og uttrykk. Vi ønsker å ha et bevisst forhold til samspillet mellom kunst, kultur og barns lek.

Mai:

I mai skal vi ha fokus på kropp, bevegelse og helse. Vi vil denne måneden ha ulike aktiviteter som skal ha bevegelse som hovedmål. Dette for at barna skal tilegne seg gode vaner, holdninger og kunnskap når det gjelder kost, hygiene og aktivitet. Vi ønsker også å lære barna litt om førstehjelp.

Juni:

Denne måneden snakker vi med barna om skolen og skolestarten. Her vil hovedfokus være på hvordan vi oppfører oss og om mobbing. Vi skal ha en sommeravslutning her i barnehagen på ettermiddagen der vi skal lage mat, leke og kose oss i sammen. Alle barna deltar også på rosesermoni som er den offisielle avslutningen i barnehagen.

2.14 Barnehagens ivaretagelse av barn med spesielle behov

Alle barn som går i barnehagen har rett på samme muligheter til utvikling og livsutfoldelse. Bar med særskilte behov skal sikres et likeverdig tilbud. Et likeverdig tilbud vil i denne sammenheng bety inkludering i vanlig avdeling, men at det samtidig legges til rette for et utviklende og skapende miljø for hver enkelt.

Barnehagen har et tverrfaglig samarbeid med PPT (pedagogisk psykologisk tjeneste), barnevernet og helsestasjon. Formålet med samarbeidet er å sikre at utsatte barn med behov for samordnende tjenester blir fanget opp med tanke på nødvendig hjelp til rett tid. Det avholdes jevnlig tverrfaglige møter i barnehagen. Møtene skal gi kontinuitet i samarbeidet, og være en kvalitetssikring av det tverrfaglige samarbeidet i barnehagene.

Alle barn har rettigheter i forhold til likeverd og utvikling gjennom barnehagehverdagen. Barnehagens ansatte skal legge forholdene til rette, i samarbeid med foreldrene, slik at retten til et slikt tilbud sikres.

Vi observerer barna og deres samspill. Personalet bruker ulike observasjonsmetoder og kartleggingsverktøy i dette arbeidet. Disse Observasjonene/kartleggingene brukes som bakgrunn for å lage planer tilpasset enkeltbarnet

2.15 Pedagogisk verktøy vi bruker i barnehagen

Snakkepakken

Snakke pakken er en basispakke med språkstimulerende materiell som kan styrke barns språk og begrepslæring. Snakkepakken er med sine ca. 140 gjenstander, spill, bøker og veiledningshefte, et pedagogisk verktøy for barnehagen. Veiledningshefte er bygget opp rundt syv områder: MAT – KLÆR – KROPP – DYR – HUS – FARGER – EVENTYR og har rundt 300 forslag om hvordan leker, regler, sanger, bøker. Spill, eventyr, historier og fabler kan brukes ved hjelp av materialet. Forslag til språklig bevissthet blir gitt hvert enkelt tips, slik at språk og lek knyttes sammen. Ideene er overførbare fra ett område til ett annet, slik at man får gode opplegg til små og store samlinger. Personalet får også konkrete ideer om hvordan alle barn kan inkluderes uansett morsmål, alder og bakgrunn. Ved at barna får se, høre og være aktive ved bruk av materialet i Snakkepakken, vil de oppmuntres til å forsøke og snakke norsk. Flere i personalet har vært på kurs i bruk av Snakkepakken. Alle avdelingen bruker Snakkepakken jevnlig.

Mattemeisen

Mattemeisen er en ryggsekk med materiell som stimulerer til lek med matematikk. Sekken inneholder blant annet diverse måleverktøy, vekter, timeglasspeil, tau etc. I tillegg er det et veiledningshefte med tips og ideer til personalet. Matematikkunnskap krever handling og utforskning. Ved bruk av Mattemeisen får barna telle, måle, veie, klippe, lime, spille, søle og leke med vann, snø og sand. De voksnes oppgave er å stimulere til nysgjerrighet, refleksjon og samtale. Barna får undersøke, utforske og beskrive. Barna jobber praktisk, måler og studerer sammenhenger. Gjennom at barna gjør erfaringer, vil de både få et bedre grunnlag for matematisk forståelse, samtidig som de ser nytteverdien av faget. Vi tenker ofte ikke over all den matematikken vi omgir oss med. Gjennom en mer bevisst holdning hos personalet i barnehagen kan dette føre til en grunnleggende læring.

InPed

Inped er et tverrfaglig pedagogisk verktøy. Det gir personalet konkrete ideer til dagligdagse aktiviteter. Til hver aktivitet finner vi faglig forankring til fagområdene i rammeplanen. Dette skal hjelpe den enkelte ansatte til å ha fokus på faglig praksis og støtte i arbeidet med observasjon. Dette skal bidra til å se det enkelte barn eller å få et ”trenet øye”. InPed kan være et utgangspunkt for dokumentasjon og for veiledning.

2.16 Kartleggingsverktøy vi bruker i barnehagen

TRAS – tidlig registrering av språkutvikling

TRAS brukes hos oss for å kartlegge språk og språkutvikling hos det enkelte barn. Det blir et hjelpemiddel i barnehagens arbeid med språkutvikling. Ved bruk av TRAS ser vi hvor barnet er i språkutvikling og kan da raskt sette i verk tiltak der det er nødvendig. TRAS er beregnet for barn mellom 2 og 5 år. I håndbok for TRAS er det knyttet tre spørsmål til hvert alderstrinn fra de ulike kartleggingsområdene; samspill, kommunikasjon, oppmerksomhet, språkforståelse, språklig kunnskap, uttale, ordproduksjon og setningsproduksjon. I håndboka finner vi også tips og ideer for å fremme språkutvikling hos barnet.

Alle med

Alle med er et kartleggings/ observasjonsverktøy som kan hjelpe oss å se hele barnet. Språklig, sosio/emosjonell, lek, trivsel, hverdagsaktivitet og sansing/motorikk. Dette er et skjema som kan hjelpe oss ”litt” på veien og brukes i forhold til barn vi ”lurer litt på” om kan ha behov for litt ekstra hjelp og støtte.

Egne skjema

I forkant av foreldresamtaler bruker pedagogisk leder/ miljøterapeut egne skjema for å sikre at de har fått med viktige observasjoner på alle områder. Resultatet får foreldrene informasjon om gjennom foreldresamtaler.

2.17 Fokusområder i denne årsplan

Fokusområdene for disse barnehageårene knyttes opp til kvalitetsplanens satsingsområder som er: ”barnehagens språkmiljø”, ”kropp, bevegelse og helse”, ”antall rom og form”, barnehagens arbeid med sosial kompetanse og dokumentasjon og vurdering.

Ved å sette fokus på språk vil vi kunne hjelpe barna til å lære begreper og bruke språket for å gjøre seg forstått og kunne mestre sosiale situasjoner. Konkret vil vi bruke ”snakkepakken” som en metode og lage bl.a. språkgrupper med de barna som trenger ekstra støtte i forhold til språkutviklingen. Barnehagen skal gi barna inntrykk og opplevelser gjennom fortellinger, eventyr, rim, regler og sanger. Barna skal få oppleve å kunne bruke språket ved å fantasere og filosofere sammen med andre barn og voksne.

Personalet skal være bevisst på å bruke språket i alle hverdags situasjoner i barnehagen.

Vi synes det er viktig at barna lærer å løse konflikter ved å bruke språket på en god måte. Ved å øve på dette vil barna kunne lære respekt og omsorg for andre mennesker samtidig som de vil kunne få anerkjennelse for egen mestring.

Vi vil også bruke året til å la barna få mulighet for fysisk utfoldelse i hverdagen. Vi vil være mye ute, gå på korte og lengre turer, samt legge til rette for å kunne bruke kroppen også i inneleken. Vi har samtidig fokus på et godt og sunt kosthold slik at det enkelte barn får mulighet til å få i seg de vitaminene og mineraler kroppen trenger..

Barna psykiske helse blir ivaretatt ved at barna møtes av kompetente voksne som gir nødvendig omsorg og trygghet i hverdagen og arbeider

for å få til gode relasjoner mellom barna.

Barna i Solbakken skal gjennom året bli kjent med ulike matematiske begreper som tall, størrelser og former. De voksne skal ved språklig bevissthet gi barna begreper som er knyttet til matematikkfaget. Vi vil bruke ”mattemeisen” og ”mattekassen” som hjelpemidler for å øke barnas forståelse og undring over dette fagområdet.

Leken vil være barnehagens hovedsyssel. Den skal hjelpe barna til å mestre og å beherske både språk, kroppsbeherskelse, trene på samspill og å kunne få kunnskaper om matematikkfagets hemmeligheter. Barna skal gjennom dette oppleve at de mestrer og at de av og til er ”små mestere”.

2.18 Fagområdene med fagplan

Kommunikasjon, språk og tekst

Språk er viktig for å kunne forstå og bli forstått. Den grunnleggende språkutviklingen foregår i tidlige barneår. Barnehagen har et ansvar for å legge til rette for et godt språkmiljø. Et særlig ansvar vil vi ha for de barna som har et annet morsmål enn norsk. Vi bruker TRAS

(tidlig registrering av språkutvikling) som et hjelpemiddel når vi observerer barnas bruk av språket. Snakkepakken året rundt er et spesiallaget opplegg som brukes i barnehagens arbeid med språkutvikling.

<ul style="list-style-type: none"> ○ Kommunikasjon, språk og tekst 	⇒	Vi vil arbeide med dette fagområdet gjennom å vektlegge opplevelser og erfaringer i hverdagen.
<p>1-2 åringene Prosessmål: <i>Barna skal oppleve et rikt språkmiljø, både verbalt og kroppslig.</i></p>	⇒	<p>Vi vil arbeide for å nå målet gjennom å fokusere på følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aktiv bruk av bøker • Sanger • Rim og regler • Sette ord på det som skjer i hverdagen • Snakkepakken
<p>2-3 åringene Prosessmål: <i>Vi følger opp arbeidet fra i fjor. + Vi lytter, observerer og gir respons i gjensidig samhandling med barn og voksne.</i></p>	⇒	<p>Vi vil arbeide for å nå målet gjennom å fokusere på følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gjenkalle / snakke om opplevelser • Blir kjent med ulike følelser
<p>3-4 åringene Prosessmål: <i>Vi følger opp arbeidet fra i fjor. + Barna skal støttes i sin videre utvikling av begrepsforståelse. Ved at voksne bruker et variert ordforråd, skal barna få et rikere språk. Barna skal gjøres kjent med bøker, sanger, bilder, medier med mer.</i></p>	⇒	<p>Vi vil arbeide for å nå målet gjennom å fokusere på følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Undre og filosofere sammen • Lek med ord • Erfare bruk av PC - spill

<p>4-5 åringene</p> <p>Prosessmål: <i>Vi følger opp arbeidet fra i fjor. + Barna skal få hjelp til å bruke språket til å uttrykke følelser, ønsker og erfaringer, til å løse konflikter og til å skape positive relasjoner i lek og annet samvær.</i></p>	<p>⇒</p>	<p>Vi vil arbeide for å nå målet gjennom å fokusere på følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aktive voksne i lek
<p>5-6 åringene</p> <p>Prosessmål: <i>Vi følger opp arbeidet fra i fjor. + Barna skal få et positivt forhold til tekst og bilde som kilde til estetiske opplevelser og kunnskaper, samtaler og som inspirasjon til fabulering og nyskaping. Barna skal lære å lytte til lyder og rytme i språket og bli fortrolige med symboler som tallsiffer og bokstaver.</i></p>	<p>⇒</p>	<p>Vi vil arbeide for å nå målet gjennom å fokusere på følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fra inntrykk til uttrykk • Bruke IKT • Språksprell • Mattemeisen • Mattekassen

Kropp, bevegelse og helse

Det er naturlig for alle barn å bruke kroppen. Både grov og finmotorikk må øves opp gjennom allsidig aktivitet. I barnehagen vil vi legge til rette for turer og aktiviteter som barna velger selv og aktiviteter som voksne tilrettelegger. Solbakken barnehage har fokus på å gi barna sunn mat og sunne, regelmessige matvaner. Vi følger opp de anbefalinger som er gitt i retningslinjer fra departementet.

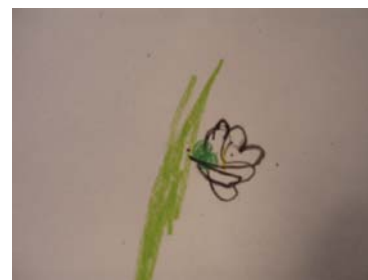
Kropp, bevegelse og helse	⇒	Vi vil arbeide med dette fagområdet gjennom å vektlegge opplevelser og erfaringer i hverdagen.
1-2 åringene Prosessmål: <i>Vi skal gi barna opplevelser som bidrar til at de får en positiv selvoppfatning gjennom kroppelig mestring.</i>	⇒	Vi vil arbeide for å nå målet gjennom å fokusere på følgende: <ul style="list-style-type: none">• Legge til rette for grovmotorisk lek• Bli kjent med egen kropp• Utforske uteområdet i barnehagen• Rose og anerkjenne når barnet opplever mestring. (eks. de første skrittene)• Øve på å spise og drikke selv.• La barna smake på variert og sunn mat.• Mini-røris
2-3 åringene Prosessmål: <i>Vi følger opp arbeidet fra i fjor. + Vi skal gi barna gode erfaringer med varierte og allsidige bevegelser og utfordringer.</i>	⇒	Vi vil arbeide for å nå målet gjennom å fokusere på følgende: <ul style="list-style-type: none">• Gå turer i barnehagens nærområder (eks. vanntårnet)• Legge til rette for finmotoriske aktiviteter.• La barna delta i matlaging.• Vaske hender etter toalettbesøk og før måltid.
3-4 åringene Prosessmål: <i>Vi følger opp arbeidet fra i fjor. + Barna skal få mulighet til å videreutvikle sin kroppsbeherskelse, grovmotorikk og finmotorikk, rytme og motorisk følsomhet. Barna skal få gode erfaringer med friluftsliv og uteliv til ulike årstider.</i>	⇒	Vi vil arbeide for å nå målet gjennom å fokusere på følgende: <ul style="list-style-type: none">• Sykle på trehjulsykel.• Gå på lengre turer i all slags vær.• Bruke sansene (smake, lukte, høre, kjenne)• Bevegelsessanger

<p>4-5 åringene Prosessmål: <i>Vi følger opp arbeidet fra i fjor. + Vi skal gi barna erfaringer som bidrar til at de utvikler glede ved å bruke naturen til utforskning og kroppslige utfordringer og får en forståelse av hvordan vi bruker og samtidig tar vare på miljøet.</i></p>	<p>⇒</p>	<p>Vi vil arbeide for å nå målet gjennom å fokusere på følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Legge til rette for ulike opplevelser i naturen. • Lage mat inne og ute. • Snakke om hvor maten kommer fra, og hva kroppen trenger. • Ulike ball-leker og ring-leker. • Rydde boss og kildesortere
<p>5-6 åringene Prosessmål: <i>Vi følger opp arbeidet fra i fjor. + Vi skal bidra til å skape forståelse og respekt for egen og andres kropp og for at alle er forskjellige. Vi skal gi barna kunnskap om menneskekroppen og forståelse for betydningen av gode vaner og et sunt kosthold.</i></p>	<p>⇒</p>	<p>Vi vil arbeide for å nå målet gjennom å fokusere på følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lage mat etter oppskrift • Førstehjelp • At kroppen vår trenger næring for å bli sunn og frisk. • Snakke om grenser for egen og andres kropp

Kunst, kultur og kreativitet

Vi vil legge til rette for at barna får gi uttrykk for inntrykk og opplevelser, både verbalt og gjennom bruk av drama musikk og forming. Vi har respekt for barnas egen kultur og vil legge til rette for aktiviteter etter barnas initiativ.

<p>○ Kunst, kultur og kreativitet</p>	<p>⇒</p>	<p>Vi vil arbeide med dette fagområdet gjennom å vektlegge opplevelser og erfaringer i hverdagen.</p>
<p>1-2 åringene Prosessmål: <i>Barna opplever tilstedeværelse av kunst og kultur. De lærer å erfare gjennom alle sine sanser.</i></p>	<p>⇒</p>	<p>Vi vil arbeide for å nå målet gjennom å fokusere på følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • erfare fingermaling • bli kjent med papir, farger og lim • lytte til musikk
<p>2-3 åringene Prosessmål: <i>Vi følger opp arbeidet fra i fjor. + At barna tar i bruk fantasi, kreativ tenkning og skaperglede.</i></p>	<p>⇒</p>	<p>Vi vil arbeide for å nå målet gjennom å fokusere på følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • erfare klipping • rim og regler • drama/ dukketeater
<p>3-4 åringene Prosessmål: <i>Vi følger opp arbeidet fra i fjor. + Barna skal få hjelp til å styrke sin kulturelle identitet og sine personlige uttrykk.</i></p>	<p>⇒</p>	<p>Vi vil arbeide for å nå målet gjennom å fokusere på følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rytmeinstrumenter • bevege oss til ulik musikk • lek med myke materialer (kitt m.m.)
<p>4-5 åringene Prosessmål: <i>Vi følger opp arbeidet fra i fjor. + Barna skal få hjelp til å utvikle sin evne til å bearbeide og kommunisere inntrykk og selv gi varierte uttrykk gjennom skapende virksomhet.</i></p>	<p>⇒</p>	<p>Vi vil arbeide for å nå målet gjennom å fokusere på følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • bli introdusert for aktiviteter fra tradisjonell barnekultur, eks. balleker, hoppestrikk eller klappeleker m.m. • eksperimentere med ulike typer formingsmateriale.
<p>5-6 åringene Prosessmål: <i>Vi følger opp arbeidet fra i fjor. + Barna skal utvikle elementær kunnskap om virkemidler, teknikk og form for å kunne uttrykke seg estetisk i visuelt språk, musikk, sang, dans og drama. Barna skal få oppleve at kunst, kultur og estetikk bidrar til nærhet og forståelse.</i></p>	<p>⇒</p>	<p>Vi vil arbeide for å nå målet gjennom å fokusere på følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • utvikle sin følsomhet til å lytte • lage utstilling • arbeide med IKT • lage en forestilling

Natur, miljø og teknikk

Barna skal lære å ta vare på naturen og undre seg over alt som skjer når årstidene skifter. Barna skal lære å sortere ulike typer søppel. Vi vil legge til rette for at bana får gode opplevelser ute og at de mestrer ulike typer terreng. Vi vil legge tilrette for at barna skal få kunnskap om hva jord kan brukes til og hvilke dyre- og fuglearter vi har på Randaberg

<p>○ Natur, miljø og teknikk</p>	<p>⇒</p>	<p>Vi vil arbeide med dette fagområdet gjennom å vektlegge opplevelser og erfaringer i hverdagen.</p>
<p>1-2 åringene Prosessmål: <i>Barna skal få gjøre erfaringer via alle sine sanser.</i></p>	<p>⇒</p>	<p>Vi vil arbeide for å nå målet gjennom å fokusere på følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • få positive erfaringer ute i naturen ved alle årstidene • oppleve all slags vær • bli kjent med barnehagens uteområde • følge barnas interesser • erfare konstruksjonslek
<p>2-3 åringene Prosessmål: <i>Vi følger opp arbeidet fra i fjor. + Barna skal få oppleve naturen og få anledning til å undre seg over naturens mangfoldighet.</i></p>	<p>⇒</p>	<p>Vi vil arbeide for å nå målet gjennom å fokusere på følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • finne småkryp • så frø og se hva som skjer • fotografere • gå på tur og bli kjent i nærmiljøet
<p>3-4 åringene Prosessmål: <i>Vi følger opp arbeidet fra i fjor. + Barna skal få oppleve glede over å ferdes i naturen og få grunnleggende innsikt i natur, miljøvern og samspillet i naturen.</i></p>	<p>⇒</p>	<p>Vi vil arbeide for å nå målet gjennom å fokusere på følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • miljøvern • sortere søppel • fotografere og bli kjent med pc • forråtnelsesprosessen
<p>4-5 åringene Prosessmål: <i>Vi følger opp arbeidet fra i fjor. + Barna skal få erfaringer med og kunnskaper om dyr og vekster og deres gjensidige avhengighet og betydning for matproduksjonen.</i></p>	<p>⇒</p>	<p>Vi vil arbeide for å nå målet gjennom å fokusere på følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • konstruere etter mønster • fra dyr/frø til mat/klær/planter
<p>5-6 åringene Prosessmål: <i>Vi følger opp arbeidet fra i fjor. + Barna skal få erfaringer med hvordan teknikk kan brukes i leken og i hverdagslivet.</i></p>	<p>⇒</p>	<p>Vi vil arbeide for å nå målet gjennom å fokusere på følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • filosofere, eksperimentere og undre oss over hvordan naturen fungerer og se på alt som finnes der av planter, insekter, småkryp og dyr

Etikk, religion og filosofi

Her vil vi lære barna forskjell på rett og galt og ditt, mitt og vårt. Vi vil lære å ha respekt for ulikheter og for at en er som en er.

Vi ser på det å filosofere som viktig for begrepsutvikling. Vi ønsker ikke å gi barna fasitsvar, men vil prøve, sammen med den enkelte, å gi alternative svarmuligheter. Barna vil gjennom dette øve på å sette ord på egne tanker. Vi vil markere tradisjonelle høytider som jul og påske.

<p>○ Etikk, religion og filosofi</p>	<p>⇒</p>	<p>Vi vil arbeide med dette fagområdet gjennom å vektlegge opplevelser og erfaringer i hverdagen.</p>
<p>1-2 åringene Prosessmål: <i>Tid og rom for undring.</i></p>	<p>⇒</p>	<p>Vi vil arbeide for å nå målet gjennom å fokusere på følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • øve på forskjellen på mitt og ditt • Hvem er jeg? •
<p>2-3 åringene Prosessmål: <i>Vi følger opp arbeidet fra i fjor. + Barna skal arbeide med å tilegne seg samfunnets grunnleggende holdninger og verdier.</i></p>	<p>⇒</p>	<p>Vi vil arbeide for å nå målet gjennom å fokusere på følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • lære forskjellen på rett og galt • sette ord på følelser
<p>3-4 åringene Prosessmål: <i>Vi følger opp arbeidet fra i fjor. + Ved at det gis anledning og ro til undring, tenkning, samtaler og fortellinger skal barna få anledning til å erfare at grunnleggende spørsmål er vesentlige. Barna skal få innsikt i kristne grunnverdier og deres plass i kulturen.</i></p>	<p>⇒</p>	<p>Vi vil arbeide for å nå målet gjennom å fokusere på følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • snakke om vennskap • erfare konfliktløsning • få kjennskap til vår kristne kulturarv gjennom tradisjonene vi har
<p>4-5 åringene Prosessmål: <i>Vi følger opp arbeidet fra i fjor. + Barna skal lære å utvikle toleranse og interesse for hverandre og respekt for hverandres bakgrunn, uansett kulturell og religiøs eller livssynsmessig tilhørighet. Barna skal få kjennskap til kristne høytider og tradisjoner. Barna skal få kjennskap til tradisjoner knyttet til høytider i religioner og livssyn som</i></p>	<p>⇒</p>	<p>Vi vil arbeide for å nå målet gjennom å fokusere på følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • få kjennskap til andre kulturer og religioner som er representert i barnehagen • normer og verdier

<i>er representert i barnegruppe.</i>		
<p>5-6 åringene Prosessmål: <i>Vi følger opp arbeidet fra i fjor. +</i> <i>Barna skal bli kjent med religion, etikk og filosofi som del av kultur og samfunn.</i></p>	⇒	<p>Vi vil arbeide for å nå målet gjennom å fokusere på følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • filosofere sammen med barna • likeverd / likestilling

Nærmiljø og samfunn

Vi vil først og fremst bli kjent med de vi skal omgås med hver dag her i barnehagen. Vi vil også bli kjent i Randaberg sentrum og lære hva de heter de ulike bygningene vi omgir oss med. Etter hvert vil vi dra på lengre og lengre turer for å se hvordan bygda vår ser ut og få kjennskap til ulike steder vi besøker. Det er naturlig å lære litt om bondegårder og kanskje dra en tur og se om det finnes dyr igjen på noen av gårdene i nærheten av barnehagen eller se at salaten vokser på åkrene rundt. Det er naturlig for oss som bor i Norge å markere samenes dag.

Nærmiljø og samfunn	⇒	Vi vil arbeide med dette fagområdet gjennom å vektlegge opplevelser og erfaringer i hverdagen.
1-2 åringene Prosessmål: <i>Barna skal bli kjent med og delta i samfunnet gjennom opplevelser og erfaringer i nærmiljøet.</i>	⇒	Vi vil arbeide for å nå målet gjennom å fokusere på følgende: <ul style="list-style-type: none"> • Bli kjent med avdelingen, barn og voksne. • Utforske og bli kjent med barnehagen ute og inne. • Bøker, sanger • Bruke "Boka mi" • Rollelek (lage mat, stelle dukken/bamsen...) • Gå tur i nærmiljøet
2-3 åringene Prosessmål: <i>Vi følger opp arbeidet fra i fjor. + Barna skal lære at alle mennesker, uansett erfaringer og forutsetninger, inngår i og bidrar til barnehagens fellesskap.</i>	⇒	Vi vil arbeide for å nå målet gjennom å fokusere på følgende: <ul style="list-style-type: none"> • Delta i fellesaktiviteter i barnehagen. • Være med og lage mat, dekke bordet.... • Delta i rydding og vasking i barnehagen. • Gå tur i Randaberg sentrum • Bli kjent med biblioteket
3-4 åringene Prosessmål: <i>Vi følger opp arbeidet fra i fjor. + Barna skal utvikle tillit til egen deltakelse i og mulighet for påvirkning av fellesskapet. De skal utvikle forståelse for ulike tradisjoner og levesett.</i>	⇒	Vi vil arbeide for å nå målet gjennom å fokusere på følgende: <ul style="list-style-type: none"> • Ferdes i trafikken (begynnende trafikk-opplæring) • Ha omvisning i kirken • Delta i felles prosjekt/aktiviteter med andre bhg i kommunen. (eks. bhg-marsjen) • Bli kjent med andre kulturer som er representert i barnehagen.
4-5 åringene Prosessmål: <i>Vi følger opp arbeidet fra i fjor. +</i>	⇒	Vi vil arbeide for å nå målet gjennom å fokusere på følgende: <ul style="list-style-type: none"> • Randaberg før og nå.

<p><i>Barna skal bli kjent med historiske endringer i lokalmiljø og samfunn. Barna skal oppleve at det tas like mye hensyn til gutter og jenter.</i></p>		<ul style="list-style-type: none"> • Besøke kirken. Omvisning • Ta vare på naturen. • Ha barnemøter/dialogmøter
<p>5-6 åringene Prosessmål: <i>Vi følger opp arbeidet fra i fjor. + Barna skal bli kjent med at samene er Norges urbefolkning, og få kjennskap til samiske fortellinger, sagn og andre deler av samisk kultur og hverdagsliv.</i></p>		<p>Vi vil arbeide for å nå målet gjennom å fokusere på følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bli kjent med Vistehåla og steinaldermannen i Randaberg sentrum. • Besøke ordføreren og kommunestyresalen. • Besøke skolene de skal begynne på. • Samene: bolig, klær, levemåte, joiking

Antall, rom og form

Barn er tidlig opptatt av tall og telling, og de utforsker rom og form. Barnehagen har et ansvar for å oppmuntre og legge til rette for tidlig og god stimulering. Vi ønsker at barna skal få kjennskap til tallsymboler, former, størrelser, rom og vekt ved å utforske miljøet inne og ute.

Antall, rom og form	⇒	Vi vil arbeide med dette fagområdet gjennom å vektlegge opplevelser og erfaringer i hverdagen.
1 – 2 åringer Prosessmål: Barna skal få erfare rom og form gjennom sansene sine	⇒	Vi skal arbeide for å nå målene gjennom å fokusere på: <ul style="list-style-type: none">• lek med puttekaske og klosser• lek i sandkassen• finne likheter
2 – 3 åringer Prosessmål: Vi følger opp arbeidet fra i fjor. + Barna skal få erfare ulike typer størrelser, former og mål gjennom å sortere og sammenlikne.	⇒	Vi skal arbeide for å nå målene gjennom å fokusere på: <ul style="list-style-type: none">• bruk av naturen, form, størrelser• spille spill, eks lotto• lage mat• lære å gå to og to på tur• være med å rydde
3 – 4 åringer Prosessmål: Vi følger opp arbeidet fra i fjor. + Barna skal få erfare, utforske og leke med form og mønster	⇒	Vi skal arbeide for å nå målene gjennom å fokusere på: <ul style="list-style-type: none">• konstruksjonslek som leire, lego m. m• dekke bord til måltid• kjennskap til ulike kontraster• formingsaktiviteter som klipping av former og mønster• lek med naturmaterial
4 – 5 åringer Prosessmål: Vi følger opp arbeidet fra i fjor. + Barna skal få erfare plassering og orientering. På denne måten skal barna utvikle sine evner til lokalisering.	⇒	Vi skal arbeide for å nå målene gjennom å fokusere på: <ul style="list-style-type: none">• gå på tur• finne kjennemerker når vi er ute• jobbe med prosjekt om barn i andre land• se på globus og kart• telle og måle lengder
5-6 åringer	⇒	Vi skal arbeide for å nå målene gjennom å fokusere på: <ul style="list-style-type: none">• lære hvordan tall ser ut• måle temperaturer ute og inne• leke butikk• bruke kalender• begynne å se på klokken• måle høyden på hverandre

Kapittel 3: Samarbeid

3.1 Mål for foreldresamarbeidet

En forutsetning for å skape et godt samarbeid mellom hjem og barnehage, er at foreldrene gis mulighet til å påvirke innholdet i barnehagen. Dette arbeidet gjøres gjennom foreldrerådet, FAU og samarbeidsutvalget.

Personalet ønsker, til enhver tid, å være tilgjengelige for spørsmål og synspunkter fra foreldrene. Vi oppfordrer foreldrene til å ta kontakt underveis ved behov.

Et aktivt foreldresamarbeid, bygger på gjensidig respekt og tillit. Dette vil ha betydning for barnas utbytte av barnehageoppholdet. Vi vil at foreldrene skal oppleve barnehagen som en god plass for barnet å være. Vi ønsker å utvikle gjensidig respekt for oppdragelse i hjem og barnehage.

Sammen med foreldrene skal barnehagen søke å skape en helhet i barnas hverdag. Det er foreldrene som kjenner barna best. De ansatte i barnehagen kan supplere barneoppdragelsen fordi en har god kjennskap til arbeid med enkeltbarn og barn i gruppe.

Vi forventer at alle er med og tar ansvar for å ta opp saker som oppstår med rette vedkommende, og er med på å gi barnehagen et godt rykte i nærmiljøet vårt. Det forventes at avtaler og felles regler blir fulgt opp.

Felles verdier:

Målet er at barna får oppleve at de voksne rundt dem har felles grunnverdier.

- **RESPEKT:** At foreldre og ansatte respekterer hverandres syn, og at det er mulig å ha ulikt syn. Respekt for barnet er vårt felles mål.
- **OMSORG:** At foreldre, barn og personalet forholder seg til hverandre på en omsorgsfull måte.
- **TRYGGHET:** At foreldre og ansatte er trygge på hverandre, slik at en tør å ta opp ting underveis. At alle blir hørt og tatt på alvor.
- **ANERKJENNELSE:** er å kunne sette seg inn i andres opplevelser, og kunne gi aksept og respekt for den andres følelser. Anerkjennelse er noe av det viktigste i barneoppdragelsen. Anerkjennelse gir trygghet og en visshet om at noen bryr seg om oss. Vi ønsker at alle skal bli møtt på en anerkjennende måte i vår barnehage.

3.2. Foreldres medvirkning.

”Foreldrene sikres medvirkning på barnehagens samlede virksomhet gjennom deltakelse i foreldreråd og samarbeidsutvalg”

(Jfr. Forskrift om rammeplan kap. 1,6)

Foreldrene gis anledning, gjennom daglig kontakt å påvirke barnehagens virksomhet gjennom tilbakemeldinger. Barnehagen setter stor pris på engasjement fra enkeltforeldre og vil alltid ta disse synspunktene med i våre vurderinger. Foreldres rett til medvirkning vil være gjenstand for barnehagens vurderingsarbeid gjennom innspill fra den enkelte, arbeidet i FAU/ samarbeidsutvalget og gjennom brukerundelseøkelsen.

3.3 Foreldrerådet og FAU (foreldrearbeidsutvalget)

Foreldrerådet **består av alle foreldrene** i hele barnehagen.

Foreldrenes arbeidsutvalg (FAU):

Blant alle foreldrene velges det hver høst 1 representant + vara fra hver avdeling.

FAU velger 2 representanter med personlig vara til barnehagens samarbeidsutvalg.

FAU`s oppgaver i løpet av et barnehageår, pleier å være:

- Juletreff i januar
- Ansvar for barnehagen i 17 - maitoget
- Ansvar for sommerfesten i juni
- Dugnad.
- Gi uttalelser til samarbeidsutvalget i saker som får innvirkning på foreldrene som gruppe.

FAU står selvfølgelig fritt til å velge å gjøre flere ting enn det som her er nevnt. (for eksempel kurskvelder, foreldretreff m.m.)

3.4. Samarbeidsutvalget (SU)

Samarbeidsutvalget består av 2 representanter for foreldrene 2 representanter for personalet og 1 representant for eier. Eiers representant i denne valgperioden er Gunvor Krogh Harestad. Styrer er utvalgets sekretær med uttalerett, men ikke stemmerett.

Samarbeidsutvalget skal være et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ. (Lov om barnehager, kapittel II, § 4.

3.5 Andre samarbeidspartnere

Tjenesteområdet Barn og familie herunder:

- Andre barnehager
- Helsestasjonen
- Fysioterapeut/ ergoterapeut
- PPT
- Barnevern

Skolene i kommunen

Randaberg kulturskole

Biblioteket i Randaberg

3.6 Personalsamarbeid

Barnehagen har et godt personalsamarbeid. Alle i personalet har en positiv holdning til å ”ta i et tak” på dager det trengs. Det er en god tone mellom personalet og det høres mye og god latter rundt om på huset. Vi erfarer at et positivt personale gir positive barn og foreldre. Vi viser hverandres forskjellighet respekt, gir hverandre anerkjennelse og støtte i hverdagen. Personalet er engasjerte, initiativrike og viser vilje til personlig utvikling. Personalet i barnehagen er lojale, viser ansvar og tar beslutninger. Framsnakking...

Planmål:

- Ha humor på jobben
- Ha positiv innstilling til hverandre
- Gi mulighet til faglig utvikling
- Være flinke til å dele erfaringer og gi og ta imot gode råd fra hverandre
- Være rause i forhold til hverandres forskjellighet
- Utveksle forventninger til hverandre
- Skape et arbeidsmiljø der hver enkelt ser sitt ansvar
- Utvikle team-tenking
- Ta ansvar for å ivareta trivselen på jobb.

Strategi:

- Gi konstruktive tilbakemeldinger til hverandre
- Være aktiv, både i arbeidet med barna og på møter og planleggingsdager etc.
- Gjennomføre kompetansekartlegging
- Gi mulighet for faglig utvikling
- Ha god tilgang på faglitteratur
- Ta i bruk ulike ressurser den enkelte arbeidstaker har.
- Gjennomføre medarbeiderundersøkelse i tråd med kommunen sitt program
- Gjennomføre kollegasamtaler og medarbeidersamtaler hvert år
- Ha gode rutiner for HMS – arbeidet
- Tilby sosiale happeninger i løpet av barnehageåret
- Ha gode rutiner for sosialiseringprosessen når vi får nye medarbeidere
- Ta godt imot alle nye vikarer/praktikanter/skoleelever etc.

4 Vurdering av arbeidet i Solbakken barnehage

4.1 Mål for barnehagens vurderingsarbeid:

En barnehage i utvikling og i tråd med lovverk, verdiene våre og slagordet: ”sammen skaper vi en god barnehage”.

Barnehagen er en pedagogisk virksomhet der arbeidet skal planlegges, dokumenteres og vurderes. Planleggingen baseres på den kunnskap vi har om barns utvikling og læring, individuelt og i gruppe. De observasjoner, refleksjoner og erfaringer vi gjør oss er utgangspunkt for ny planlegging. Barna er sterkt medvirkende i planleggingen, deres innspill/ideer ilegges stor vekt i planleggingsarbeidet.

Der finnes ulike måter å dokumentere og evaluere på; avdelingen skriver månedspost, dagsrapport, bilder med tekst og ”grublerier” blir hengt opp på avdelingene. Vi har hjemmeside med tekst og bilder, diverse informasjonsskriv i posthyller, på tavle og på dører. Vi er i dialog med foreldre ved levering og henting. Barnehagehverdagen blir presentert gjennom ord og bilder på foreldremøter. Vi har ulikt verktøy for å dokumentere barns utvikling og arbeidet med barna, bl.a. TRAS-skjema og diverse andre observasjonsskjema. Personalets arbeidsmiljø blir dokumentert ved gjennomføring av kollega/medarbeidersamtaler og faste møter med HMS (helse, miljø og sikkerhet). Det å ha et godt arbeidsmiljø har et hovedfokus i vår barnehage.

Dokumentasjon er et viktig redskap for refleksjon og læring. Det gir grunnlag for vurdering av barnehagens innhold, endringer og utvikling i eget arbeid. Barna er med i dette arbeidet gjennom samtaler og gjennom tolking av kroppsspråk og ytringer. Dette tas på alvor og vi finner sammen ut veien videre for barnet og gruppen.

Vurdering av arbeidet er også tema i foreldresamtaler, i brukerundersøkelser, på foreldremøter og samarbeidsutvalgsmøter. Personalet vurderer også arbeidet ved å gjennomføre evaluering av årsplan, prosjekter, arbeidsmiljøet og andre planer og opplegg vi har gjennomført gjennom året. Det blir satt av tid til vurdering på komitemøter, avdelingsmøter, pedagogmøter, personalmøter og planleggingsdager.

4.2 Solbakken barnehages vurderingsarbeid:

Hva	Hensikten	Hvem	Hvordan	Når
Barnegruppen	- Barns medvirkning Undersøke trivsel og om det er godt samspill, læring og utvikling	Personalet	Gjennom pedagogisk dokumentasjon: Tilstedeværelse, observasjon, praksisfortellinger, kartlegging, samtaler o.a. Voksne som er tilstede og ser den enkelte.	Kontinuerlig på avdelingsmøter, ledermøter og evt. sammen med andre samarbeidspartnere. Skriftlig halvårsvurdering. Egenvurdering av barnas miljø jfr. mobbeplanen Kontinuerlig
		Foreldrene	Gjennom daglig kontakt Foreldresamtaler Brukerundersøkelse	Kontinuerlig 2x pr. år 1x pr. år
Pedagogisk arbeid	Finne ut om de planen vi har er hensiktsmessige i forhold til barnehagens mål	Personalet	Gjennom skriftlig evalueringsverktøy	På avdelingsmøter og pedagogmøter hvert halvår.
Personalgruppen	Voksenrollen -Trivsel -Godt samarbeid -Utvikling	Personalet	Avdelingsmøter Leder-møter Personalmøter Planleggingsdager Interne og eksterne kurs Medbestemmelsesmøter Vernerunder Medarbeide- og kollegasamtaler	Kontinuerlig og ved prosjekter Sporadisk Årlig Årlig Årlig i januar/februar Høst-halvåret
Hverdagsaktivitet	- Bevisstgjøring av den enkelte voksnes daglig arbeid Det er viktig at de voksne er bevisst sin rolle som modell i det daglige arbeidet med barna og i møtet med foreldrene.	Personalet	Ved å sette fokus på rutinesituasjonene - Hente og bringesituasjonen - Toalett/bleiesituasjonen - Måltider - Garderobesituasjonen - Den voksnes rolle i lek, ute og inne - Overganger	Prosjekter gjennom året - Opplæring - Egenvurdering - Avdelingsmøter - Pedagogmøter - Ved evaluering av årsplan

Årsplanen	Arbeidsdokument for personalet -Grunnlag for tilsynsmyndigheter -Informasjon til foreldre, politikere og andre interesserte	Personalet Foreldrene	Gjennom bruk Brukerundersøkelse Foreldrerådet til Samarbeidsutvalget	Halvårlig Våren 2013 Årlig
Foreldre-samarbeid	Foreldre-medvirkning - Godt samarbeid gjennom felles verdier: Respekt, omsorg, trygghet og anerkjennelse Gi nok informasjon	Personalet Foreldrene	Daglig kontakt Avdelingsmøter Ledermøter Månedspaner Foreldresamtaler FAU Samarbeidsutvalget Brukerundersøkelse	Kontinuerlig Kontinuerlig Kontinuerlig 1x pr. måned 1-2 x pr. år 3-6 x pr. år 3-6 x pr. år 1x pr. år